

Ook huisvesting en ondersteuning in het dagdagelijks leven is van cruciaal belang voor de werknemers van een beschutte werkplaats. WerkVormen bezocht een initiatief voor begeleid wonen en een initiatief rond beschermd wonen.

PREVENTIEF WERKEN (maar binnen het nieuwe systeem misschien niet meer)

Begeleid Wonen in de praktijk

In Tienen spreken we met Ann Berwaerts, directeur van Begeleid Wonen. Met haar 31 jaar ervaring de ideale gesprekspartner!

Begeleid Wonen in Tienen

Ann: “Wij bieden ondersteuning aan personen met een handicap die zelfstandig wonen of die intentie hebben. We richten ons daarbij tot personen met een verstandelijke, motorische, visuele of auditieve handicap en personen met een niet-aangeboren hersenletsel en autisme-spectrumstoornissen, al dan niet met bijkomende problemen. Onze doelgroep bestaat uit alleenstaanden, gehuwden of samenwonende koppels met of zonder kinderen. Ook thuiswonende volwassen personen met een handicap die willen zelfstandig gaan wonen kunnen beroep doen op onze diensten. Wij bieden onze cliënten ondersteuning op maat, en dit op verschillende domeinen: huisvesting, huishouden, administratie, leren omgaan met geld, gezondheid en hygiëne, dagbesteding, vrijetijdsbesteding, opvoeding van de kinderen, relatie met partner en kinderen, bemiddelen in conflictsituaties, aanleren van sociale en persoonlijke vaardigheden en handicapspecifieke vragen.

Binnen de dienst bieden we twee ondersteuningsvormen aan: begeleid wonen en rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (RTH). Afhankelijk van de hulpvragen en de intensiteit van de ondersteuning wordt samen met de cliënt en het eventuele netwerk besproken welke ondersteuning aangewezen is. Begeleid Wonen biedt meer ondersteuning dan RTH en omvat meerdere begeleidingsaspecten. Bij Begeleid Wonen heeft de cliënt gemiddeld wekelijks een contact met de begeleider wat neerkomt op maximum 75 contacten op jaarbasis. Binnen RTH kunnen we de cliënten op jaarbasis maximaal 36 mobiele (bij de cliënt thuis) en 51 ambulante (bij ons op de dienst) contacten aanbieden.

We vertrekken altijd van de noden, behoeften en vragen van onze cliënten. Waar nodig en mogelijk schakelen we ook reguliere ondersteuningsdiensten in (vb. thuiszorg, OCMW, CAW, schuldbemiddelaars,...). Wij zorgen daarbij voor de coördinatie tussen de verschillende diensten en we zorgen voor de ‘vertaling’ naar onze cliënt. Binnen de begeleiding zoeken we ook altijd naar mogelijkheden om de directe omgeving te betrekken.

Momenteel hebben we 24 begeleiders in dienst, die samen 163 cliënten begeleiden voor de zorgvorm begeleid wonen. Daarnaast hebben we 55 cliënten in begeleiding bij RTH. Ook de kinderen en partners worden meegenomen in onze begeleidingen waardoor het totaal aantal mensen die we bereiken nog (veel) hoger ligt.”

Mogelijke implicaties van het nieuwe systeem

Ann: “Onze kracht vandaag ligt in het preventief werken: we hebben een vertrouwensrelatie met onze cliënten, waardoor we hen kunnen aanspreken op hun sterktes maar evengoed op hun beperkingen. Dit laat ons toe te voorkomen dat situaties escaleren tot een niveau waar

veel uitgebreider ondersteuning nodig is. Het nieuwe systeem van Persoonsvolgende Financiering (PVF) dreigt dit op de helling te zetten. Vanaf 1 januari 2017 worden onze huidige gebruikers opgesplitst in een groep die recht heeft op Rechtstreeks Toegankelijke Hulp (RTH), en een groep die recht heeft op PVF. De overheid beweert dat alle gebruikers de ondersteuning die ze vandaag krijgen, zullen behouden. Het tegendeel riskeert echter waar te zijn: voor een groot aantal van onze cliënten dreigt een verplichte overstap van niet-rechtstreeks naar rechtstreeks toegankelijke hulp. Een overstap met een zware impact, aangezien cliënten binnen deze RTH op veel minder begeleidingsmomenten recht hebben. Bijgevolg zullen de begeleidingen voor veel cliënten niet meer zo intensief kunnen zijn en zullen we ons in veel gevallen moeten beperken tot begeleiding op 1 domein (vb. administratie). Terwijl een omvattende benadering, waarbij we op verschillende domeinen werken zoals huisvesting, opvoeding van de kinderen én tewerkstelling, vaak veel zinvoller is.

Binnen het nieuwe persoonsvolgende systeem worden mensen ook onderverdeeld in drie categorieën, waarbij categorie 1 de mensen met de hoogste prioriteit zijn. Het wordt nu al duidelijk dat de middelen voor categorieën 2 en 3 uiterst beperkt zullen zijn. Laat dat nu net de categorieën zijn waar de meeste van onze mensen inzitten. De inzet van onze expertise werkt echter preventief en draagt ertoe bij dat mensen niet in categorie 1 belanden. Net door het tijdig ondersteuning bieden, kunnen onze diensten ervoor zorgen dat de inclusieve leefsituatie van mensen langer ondersteund kan worden aan een beperkte kostprijs. Mijn vrees is dat mensen zonder onze ondersteuning op termijn in de miserie gaan terechtkomen. Zonder begeleiding riskeren ze veel sneller terecht te komen in duurdere hulpverleningsvormen, zoals de psychiatrie, of in aanraking te komen met het gerecht.

We kampen vandaag al met wachtlijsten. Ik vrees dat het nieuwe systeem dit niet gaat oplossen. Vandaag proberen we in functie van de hoogdringendheid begeleidingen sneller op te starten, ook voor mensen op de wachtlijst. Vandaag kunnen we die flexibiliteit aan de dag leggen. Wat meer of minder begeleiding, al naargelang de noden van de cliënt op dat moment. Met het nieuwe systeem hangen we echter vast aan het budget van de cliënt. Een bijkomende bezorgdheid zijn de gevolgen van het basisondersteuningsbudget. Veel van onze cliënten hebben financiële problemen. Ik vrees dat een aantal onder hen ervoor zal kiezen hun budget aan pakweg voeding of andere koopwaren te besteden, eerder dan aan begeleiding bij ons.

Sector onder druk

Ann: "Maar de veranderingen binnen de wetgeving zijn niet onze enige uitdaging. Een andere steeds groter wordende uitdaging is de zoektocht naar betaalbare woningen voor onze cliënten. Aangezien we geen eigen huizen hebben, moeten we op de reguliere markt huisvesting zien te vinden voor onze cliënten. Een opdracht die steeds moeilijker wordt..."

Ook een job zoeken voor onze cliënten is niet eenvoudig. Zo is het steeds moeilijker om mensen die enkel deeltijds kunnen werken binnen te krijgen in een beschutte werkplaats. Ik krijg de indruk dat mensen vroeger meer kansen kregen, terwijl de nadruk vandaag meer op de productie ligt. De druk op de werkvloer ligt mijns inziens ook hoger dan vroeger. Onze cliënten zijn vaak mensen met een lagere draagkracht. Zij gaan vaak reeds werken met een rugzak vol zorgen. Wanneer de druk op het werk hoog ligt, leidt dat bij hen sneller tot onderlinge conflicten of uitbarstingen of afwezigheid op het werk.

www.begeleidwontienen.be